

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

אחו"ק

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ז

(תרגום הפשוט)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושתיים לבריאה
שנת המאתיים להסתלקות חילולא של כ"ק אדמו"ר הזקן

לזכרון

הו"ח אי"א נו"מ ובעל מדות ישראל ארי' ליב
אחיו של הו"ח אי"א נו"מ ובעל מדות דובער הי"ד

בניו של כ"ק הרה"ג והרה"ח ומקובל

רב פעלים לתורה ולמצות

ורבים השיב מעון לוי יצחק

דור רביעי לכ"ק אדמו"ר הצמח צדק

נפטר י"ג אייר ה'תשי"ב

ת' נ' צ' ב' ה'

אחיו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה".

מעייני חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הגדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלת קהילות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

לקוטי ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

א. "ויעש כאשר צוה ה' את

משה"

לאחר שמספרת התורה בפרשתנו את כל הפרטים אשר ציוה הקדוש-ברוך-הוא למשה למסור לאהרן אודות סדר העבודה ביום הכפורים, נאמר¹: "ויעש כאשר צוה ה' את משה".

רש"י מצטט את המלים "ויעש כאשר צוה ה'...", ומפרש: "כשהגיע יום הכפורים עשה כסדר הוזה, ולהגיד שבתו של אהרן שלא היה לובש² לגדולתו, אלא כמקיים גזירת מלך".

המפרשים מסבירים³, שרש"י מתכוון ליישב בכך שני קשיים שונים: במלים "כשהגיע יום הכפורים עשה כסדר הוזה" הוא מבאר, שהנאמר "ויעש כאשר צוה..." לא התרחש מיד לאחר שאהרן נצטווה על כך ("אחרי מות שני בני אהרן") – כלומר, בראש חודש ניסן או, לפחות, מיד⁴ לאחריו, שהרי ביצוע הציוויים לא התאפשר לפני יום הכפורים. ובדבריו "ולהגיד שבחו..." מסביר רש"י מה מחדש לנו הפסוק ב"ויעש..."⁵.

(1) טז, לד.

(2) לשון רש"י "שלא ה' לובש" – ולא "שלא לבשן" בלשון עבר (כמ"ש לפני זה "עשה כסדר הוזה") – י"ל, לפי שהי' (מהליפן) לובש אותן כמה פעמים (רש"י לעיל פסוק ד').

(3) רא"ם וגו"א כאן.

(4) ובפרט ע"פ פרש"י בתחלת הפרשה: בא אחר כו' זה זרוו כו'.

(5) ברא"ם כאן מקשה: למה אין רש"י מפרש "ויעשו את הפסח" (בהעלותך ט, ה) וכן "ויעש משה" (קרח יז, כו). וכן אפשר להקשות מעוד כו"כ פסוקים לכאורה שנאמר

אך לפי זה אין מובן⁶:

(א) בדרך כלל⁷, כאשר רש"י מפרש באותו פסוק שני ענינים שונים, הוא מחלק את פירושו לשני קטעים (שני "דיבורים המתחילים"), על ידי ציטוט לשון הפסוק שנית לפני הענין השני. אם כך, מדוע מחבר רש"י שני ענינים שונים אלו – לגבי הזמן של "ויעש" ולגבי החידוש של "ויעש" – באותו דיבור המתחיל, ברצף אחד?

(ב) יותר מכך: הענין הראשון (זמן ההתרחשות) קשור למלה "ויעש", ואילו הענין השני (החידוש) קשור לכל סיום הפסוק, ובודאי צריך היה לכתוב זאת בשני "דיבורים המתחילים" שונים.

(ג) לפני כן מדגישה התורה במפורש לגבי כל הנאמר בפרשה זו, שיש לבצע זאת "בחדש השביעי בעשור לחדש"⁸. ומובן מאליו, שאהרן עשה זאת ביום הכפורים. ומה מחדש רש"י בפירושו "כשהגיע יום הכפורים"?

בהם "ויעש" וכיו"ב ורש"י אינו מפרשם. – אבל כבר נתבאר בשיחת ש"פ צו תשכ"ה, שבכל פסוקים אלו י"ל שנאמרו בשביל המשך הענין שלאחריהם. וכמו "ויעשו את הפסח", שזה בא בהמשך להאמור אח"ז "ויהי אנשים גו' ולא יכלו לעשות הפסח גו'". ועד"ז הוא בשאר הפסוקים (מטעם הנ"ל או כיו"ב), וכמו שנת' בארוכה בשיחה הנ"ל.

(6) וגם: מפני מה מעתיק רש"י (לפני פירושו) "ויעש כאשר צוה ה' וגו'", דלכאורה: מה שנוגע לפירושו "כמקיים גזירת מלך", הוא רק "ויעש כאשר צוה ה'" (ראה לקמן סוף ג), ובשביל מה מרמז ב"וגו'" גם התיבות "את משה"? ובאם תיבות אלו ג"כ שייכות לפירושו – למה אינו מעתיקן בפירושו?

(7) וראה גם פרשתנו לעיל, ג. ובשמיני (יא, ב) – ג' ד"ה "זאת".

(8) שם, כט. וגם בתחלת הפרשה (פסוק ג) מפרש רש"י "כי אם ביום הכפורים כו'".

הפסוק שלנו "והיתה זאת לכם לחקת עולם..." – נאמרה (כדלעיל בסעיף א'), בסמוך לראש חודש ניסן.

לפיכך היה מקום לומר, שגם הנאמר "ויעש..." המופיעות באותו פסוק של "והיתה זאת... אחת בשנה", התרחש מיד לאחר הציווי על כך, ולא ביום הכפורים – חצי שנה מאוחר יותר. ובמיוחד כאשר גם העניינים הכתובים לאזכור מכן, "וידבר... איש איש...", עד תחילת חומש במדבר, נאמרו באותה תקופה, עד ל"באחד בחודש השני" – זמן רב לפני יום הכפורים.

אמנם, לא ייתכן לומר שאהרן ביצע ציווי זה למעשה לפני יום הכפורים, אך אפשר להסביר, שב"ויעש" הכוונה היא שאהרן קיבל על עצמו לעשות זאת, בדומה לנאמר בפרשת בא¹⁰, "וילכו ויעשו" – וזה אכן היה מיד בשומעו את הציווי,

לכן מפרש רש"י "כשהגיע יום הכפורים", ובכך הוא מחדש, שהמשמעות של "ויעש" היא כפשוטה, ולא כבפרשת בא.

ההכרח של רש"י לבאר כך, למרות שלפי זה יוצא שבאותו פסוק מדובר על שני פרקי זמן שונים, מובן בפשטות: בפרשת בא¹⁰ מחדשת התורה במלה "ויעשו" – "מכיון שקבלו עליהם, מעלה עליהם הכתוב כאילו עשו". אך לאחר שהתורה ציינה זאת בפרשת בא, כבר מובן מאליה שאף אהרן – כיון שקיבל על עצמו, כאילו עשה. ומדוע יש להדגיש זאת בפסוקנו¹¹? לכן מסביר רש"י "כשהגיע יום

ד) לפי האמור לעיל, שבתחילת פירושו מפרש רש"י רק את זמן הביצוע, הוא היה צריך לומר רק "כשהגיע יום הכפורים". מדוע הוא מוסיף את המלים "עשה כסדר הזה"?

הכרחי לומר, שגם במלים אלו הוא מבאר את החידוש שב"ויעש", כי גם העובדה ש"עשה כסדר הזה" היא חידוש.

אך דבר זה טעון ביאור: מדוע נחשוב שאהרן פעל בסדר אחר של עבודה, בשונה מ"כאשר צוה ה' את משה", אשר משום כך צריכה התורה לחדש ש"עשה כסדר הזה"⁹?

ועוד: כיון שרש"י סובר, שעצם העובדה ש"עשה כסדר הזה" היא חידוש, הוא יכול לפרש, שכל החידוש בפסוק הוא רק בכך ש"עשה כסדר הזה". מה מוסיף רש"י, ומניין הוא לומר, שכוונת הפסוק היא גם "להגיד שבחו... שלא היה לובשן לגדולתו..."?

וכך אפשר לשאול גם מצד שני: כיון שרש"י מסביר שכוונת הפסוק "ויעש..." היא "להגיד שבחו...", מדוע הוא צריך לומר, ומניין ההוכחה לכך, ש"עשה כסדר הזה"?

ב. המשמעות של "ויעש" – כפשוטה

ההסבר לכך הוא:

הפרשה כולה, מתחילתה, כולל תחילת

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' זיידא משה ב"ר אלטר אשר אנשיל ע"ה פערל
נפטר ועש"ק פ' אמור, פסח שני ה'תשנ"ט
ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת טעמא גיטל בת רחל לאה תחי' פערל
לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת
גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י בני משפחתם שיחיו

* * *

IN HONOR OF

Devorah Leah Muchnik שתחי'

Born on Shabbat Parshat Shemini, 29 Nissan, 5772

AND IN HONOR OF HER SISTER

Chaya Mushka Muchnik שתחי'

On the occasion of her 8th birthday, 26 Nissan, 5772

AND IN HONOR OF THEIR SISTERS AND BROTHER שיחיו

May they merit to be a source of Chassidic pride
to their family and a Torah light to their community.

*

DEDICATED BY THEIR PARENTS

Muchnik שיחיו Rabbi & Mrs. Dov and Racheli

Shluchim of the Rebbe in Oxnard, California

(9) בתו"כ כאן: "מנין שכל הפרשה אמורה על הסדר ת"ל ויעש כאשר צוה ה' את משה". אבל – בדרך הפשט, הרי אדרבה: בכל פעם כשרש"י מפרש ש"אין מוקדם ומאוחר בתורה" – מביא הוכחה לזה, וכל זמן שלא ישנה הוכחה כזו, הרי פשוט שהפרשה אמורה על הסדר (ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 125 הערה 13 ובשו"ג).

(10) יב, כח. וראה פרש"י שם.

(11) וע"ד ואלה תולדות נח נח איש צדיק ללמדך שיעקר תולדותיהם של צדיקים מע"ש (פרש"י ר"פ נח) – לא נאמר זה בצדיקים שלאחרי (ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ה ע' 39).

הכפורים", שהמשמעות של "זיעש" כאן היא כפשוטה¹¹.

אך התלמיד שואל: גם לפי הפירוש שהמשמעות של "זיעש" היא כפשוטה, קשה: מהו החידוש בכך שאהרן עשה "כאשר צוה ה'..."¹²? משום כך ממשיך רש"י ואומר "עשה כסדר הזה, ולהגיד שבחו...", שלפי פירוש זה אכן מובן החידוש, כי הפסוק מתכוון לחדש כאן שני דברים: (א) "עשה כסדר הזה", (ב) "להגיד שבחו...", שלא היה לובשן לגדולתו, אלא כמקיים גזירת מלך". וההסבר לכך יפורט להלן.

ג. "כסדר הזה" – "כמקיים גזירת מלך"

על הפסוק "ובא אהרן אל אהל מועד"¹³, אומר רש"י "אמרו רבותינו, שאין זה מקומו של מקרא זה... כל הפרשה כולה נאמרה על הסדר חוץ מביאה זו...".

ואכן את זאת מחדשת התורה כאן במלים "זיעש כאשר צוה ה'... – עשה כסדר הזה", שאהרן פעל בהתאם לסדר הזה, הסדר שאותו הסביר רש"י לפני כן בפירושו – למרות שמשא רבינו מסר לו¹⁴ את הציוויים בסדר שונה, כמופיע בתורה.

אך בכך אין רש"י יכול לסיים את פירושו, כי זהו, לכאורה, ההיפך ממשוטו

(11*) ע"פ מ"ש בפנים, מובן מה שבכל מקום שנאמר "זיעש" וכיוצא בו – מפרש רש"י באור"א מבשאר מקומות (נמנו ברא"ם כאן ובגור"א ס"פ צו) – כי אין לומר שאותו החידוש יהי' כתוב שתי פעמים.

(12) וגם: באם נאמר שיש בזה חידוש – ע"ד פרש"י ס"פ צו "להגיד שבתן שלא הטו ימין ושמאל" – הרי לאחרי שהכתוב חידש זה כבר בפ' צו, אין לומר שגם בפרשתנו כותב חידוש זה (ראה הערה הקודמת).

(13) טז, כג.

(14) כדיוק רש"י שם נאמרה כו' חוץ כו' – ולא נכתבה כו' חוץ כו'.

של מקרא: לפי זה, החידוש ב"עשה כסדר הזה" הוא, שאהרן לא עשה כסדר אשר הקדוש-ברוך-הוא אמר למשה. וכיצד ייתכן לומר על כך "זיעש כאשר צוה ה' את משה"¹⁵?

לפיכך אומר רש"י "ולהגיד שבחו... כמקיים גזירת מלך", שכאשר התורה אומרת לגבי "זיעש" – שהחידוש בכך הוא ש"עשה כסדר הזה" – את הביטוי "כאשר צוה ה'...", הרי הדגש העיקרי אינו על "כאשר" אלא על "צוה", ובכך מתכוונת התורה להדגיש, שאהרן עשה זאת רק מפני שכך "צוה ה'" – "כמקיים גזירת מלך".

ד. העיקר – עשיית הציוויים לפי הסדר

אך רש"י אינו רוצה להסביר שב"זיעש... מתכוונת התורה לציין רק "שלא היה לובשן לגדולתו...", כי, לשיטת רש"י¹⁶, מתאים לומר שבה זה רק לגבי לבישת הבגדים – כדברי רש"י "שלא היה לובשן לגדולתו" – משום שבגדי הכהונה הם "לכבוד ולתפארת"¹⁷, אך לא על הציוויים האחרים שבפרשה. וכיון שב"זיעש" הכוונה היא הרי

(15) ואף ש"כאשר צוה ה' גו" כולל גם כוונת הקב"ה שלא אמרה בפירוש (ולהעיר מפרש"י פקודי לח, כב) – בכ"ז, מכיון שכל עיקר כוונת הכתוב הוא להודיענו ש"עשה כסדר הזה" שלא נאמר בפירוש, הוצרך הכתוב לומר זה בלשון אחר ולא בלשון "כאשר צוה ה'" שפשוטו של מקרא הוא הציווי שנאמר מפורש בדיבור. (ושאני בפ' פקודי שהוא שינוי מהלשון שהי' צ"ל נכתב – עיין בפרש"י שם). וראה להלן הערה 20.

(16) וראה גם ת"כ כאן: שאין אהרן לובש בגדים כו' (וראה לקמן סעיף ה').

אבל באור"ח כאן "אלא עשה הכל לקיים מצות ה'", משמע שמפרש שקאי על כל העבודות דיוהכ"פ. וראה להלן הערה 18; 25 (בשוח"ג).

(17) תצוה כח, ב.

המסקנא מהאמור לעיל בנוגע לפועל:

הגאולה באה דוקא ע"י העבודה בגלות, לגלות את אלופו של עולם (אף) ב"גולה", שדור זה, דור האחרון בגלות, יהי' הדור הראשון להגאולה.

והקב"ה עוזר שרואים במאורעות האחרונים בעולם איך שהעולם בעצמו מסייע ומביא לגאולה.

וענינו בפשטות הוא – כנ"ל – שכל יהודי צריך להוסיף ב"מעשינו ועבודתינו" בכלל שמביאים את הגאולה, כולל ובמיוחד – כמדובר בהתוועדות שלפנ"ז – בלימוד התורה בעניני גאולה, בתושב"כ (ש"כל" הספרים מלאים בדבר זה"), ותושבע"פ, משנה וגמרא ומדרשים וכו'.

שהעולם ואוה"ע מתכוננים ומסייעים בדרך לגאולה – ע"י ענין הצדקה והחינוך, שני יסודות עיקריים בישובו של עולם, "לשבת יצרה":

ידוע ומפורסם (בכל המכתבי-עת) אודות המאורעות בימים האחרונים – שמדינה זו (המיוסדת על צדקה וחסד, כידוע) ניצלה את חוזק כחה לסייע ולהציל אנשים במקום רחוק בעולם (הרחק ממדינה זו), אע"פ שע"ז לא באה תועלת ישירה לתושבי מדינה זו:

מדינה זו שלחה ריבוי אנשים ואנשי חיל מצבאה לסייע לפליטים במקומות ההם, ביחד עם מזון ובגדים ורפואות. במקום להשתמש באירונים לעניני כיבוש, ובמקום להשתמש במזון ובגדים עבור אזרחי מדינה זו – משתמשים בהם להציל אנשים אומללים, ובפרט ילדים קטנים, מקור (וכו'), עד מהיפך החיים.

ובזה רואים את רגש הרחמנות דתושבי מדינה זו: כאשר הם שמעו וראו איך שאנשים סובלים יסורים – הגם שאינם קרוביהם, ואף פעם לא היתה להם שייכות עמם – התעוררה המדינה לסייע להם, בהתאם להשיטה דמדינה זו בעניני צדקה, שמסייעים לאנשים בכל העולם כולו, ואין מחכים אפילו לבקשת עזרה.

עד"ז ידוע גם כן שבימים האחרונים יצא מנהיג מדינה זו בהכרזה והוראה מפורטת בנוגע לחינוך הנוער. בהתאם לזה שבתחלת נשיאותו הכריז ששאיפתו היא להזכר כ"עדיוקישאן (חינוך) פרעזידענט", בגלל הפעולות והשינויים הגדולים לטוב שהוא ינהיג בכדי לחזק את החינוך במדינה זו.

... וכל זה הוא – נוסף על עוד כמה ענינים בהשגחה פרטית מדי יום ביום, הן בנוגע להכלל והן בנוגע לכל אחד ואחד בעניניו הפרטיים – והכוונה בזה היא, שזה יגלה עוד יותר איך שהעולם מסייע לעשות דירה בתחתונים ולהביא את הגאולה

[כולל – שבשבוע האחרון מצאו בפינה נידחת בעולם אבנים טובות ומרגליות, ע"י ברכתו של הקב"ה [בדוגמת "והנשאם הביאו את אבני השם ואת אבני המילואים לאפוד ולחושן" (עבור בגדי הכהונה), שהעננים הביאום], והכוונה בזה היא – שמנצלים זאת לקישוטי כלה, להוסיף בצדקה, כנ"ל].

לכל הציוויים¹⁸ שבפרשה, לכן מסביר רש"י, שהפירוש העיקרי של "זיעש" הוא – "עשה (את כל הציוויים) כסדר הזה"¹⁹. אלא שהביטוי "כאשר צוה" בא "להגיד"²⁰ שבחו... כמקיים גזירת מלך".

ה. השבח הוא דוקא לגבי בגדי הלבן של יום הכפורים

כדי להבין סיבה נוספת לכך שאי אפשר להסביר שב"זיעש"... הכוונה היא רק "להגיד שבחו..." , יש להקדים ולבאר:

כאשר רש"י מפרש אודות שבחו של אהרן, שלא לבש את הבגדים לגדולתו, הוא אומר "שלא היה לובשן לגדולתו", ולא, כנאמר בתורת כהנים – "שלא היה לובש בגדים"²¹. כלומר, הכוונה היא שאת הבגדים

הגלו, המפורטים בפרשה²², הוא לא לבש לגדולתו. ובכך הכוונה לציין, שבעובדה שאת שמונת הבגדים (אשר: א) הוא לבש כל השנה, (ב) כוללים גם את בגדי הוהב) הוא לא לבש לגדולתו – אין כל חידוש, ולא זהו שבחו של אהרן. אלא זהו שבחו של אהרן, שבגדי לבן אלו של יום הכפורים, הוא לא לבש לגדולתו.

יש להבין: לכאורה, בגדי זהב חשובים יותר מבגדי לבן, בגדי בד²³, כפי שרואים, שבציווי על בגדי הכהונה "לכבוד ולתפארת" מפרטת התורה²⁴ את בגדי הוהב לפני בגדי הבד (שש). ומדוע החידוש והשבח "שלא היה לובשן לגדולתו" הוא דוקא לגבי בגדי הלבן, יותר מלגבי בגדי הוהב?²⁵ ומדוע רק בגדי הלבן של יום הכפורים?

(22) טו, ד. ואף שברש"י שם (ד"ה ורחץ במים) *נזכר גם בגדי זהב, מ"מ אין לומר שכונת רש"י ב"לובשן" היא להבגדים שמוכרים לעיל בפירושו, (וע"ד "כסדר הזה" שקאי על הסדר שבפירושו, כנ"ל ס"ב) – כי בגדים אלו מוכרים רש"י רק דרך אגב, בנוגע ל"רחץ במים" (משא"כ הסדר דלעיל פסוק כג – הרי זהו פירוש הכתובים).

(23) כמובן גם מספחמ"צ שם. וכן מובן גם מזה שרק אצל כהן גדול היו בגדים אלו.

(24) תצוה כח, ד – ובא בהמשך ל"זיעשית בגדי קדש גו' לכבוד ולתפארת" (שם, ב).

(25) ואף ששבחו של אהרן שלא לבשן לגדולתו נאמר בפרשה זו דוקא, ומזה מוכח שחידוש זה שייך ל(עבודת) יוהכ"פ* – והרי החידוש דיוהכ"פ בנוגע להבגדים (שרק בהם נאמר "לכבוד ולתפארת") הוא בהבגדי לבן – אכתי טעמא בעי: מהו החידוש (בנוגע לגדולה) בבגדי לבן שביוכ"פ על השמונה בגדים שהי' לובשן בכל השנה?

(* מזה שמכיר (שם בד"ה תחנת בד גו') "שמונה בגדים" אין קושיא מלכתחלה – שהרי אדרבה, מ"ש שם הוא "שאינו משמש לפניו בשמונה בגדים".

(* ור"ל, שגם טעם זה משנה באוה"ח מהתו"כ. (ראה לעיל הערה 16) – כי מכיון שבנוגע להבגדים, בבגדי לבן דיו"כ לא ישנה (בפשוטו) "גדולה" יותר מבהשמונה בגדים דכל השנה, לכן מפרש דקאי על כללות העבודה דיוהכ"פ. ולהעיר מרמב"ם הל' עבודת יוהכ"פ 9"ב ה"ה.

18) וי"ל שזהו טעמו של האוה"ח שפרש דלא כמ"ש בתו"כ כאן (ראה לעיל הערה 16).

19) והרי ה"סדר" נוגע לכל עניני הפרשה.

20) היינו: גם להגיד שבחו. אבל פשוט, שבעיקר בא בהמשך ל"זיעש – עשה כסדר הזה", שהרי גם "סדר הזה" הוא מה שציווה ה' ורק שלא אמרו למשה בפירושו.

וי"ל, שזוהי גם כונת רש"י בזה שמרמזו התיבות "את משה" ב"זוג" (ראה לעיל הערה 6) – שגם "סדר הזה" נכלל ב"צוה ה' את משה" [שהרי אהרן הבין הסדר איך לעשות – מהדברים שאמר לו משה כפי שמעם מה']. אלא שמ"מ אינו מעתיק תיבות אלו בפירושו ורק מרמזם ב"זוג" – כי ענין זה (בנוגע להסדר) לא בא בגילוי בהציווי למשה. כ"א שלמדים זה ע"י "טעם" שנתנו רבותינו (ראה פרש"י טו, כג) [משא"כ בפקודי (הובא לעיל בהערה 15) – שלכן שם פרש"י שלמשה נאמר כפי שנעשה, משא"כ כאן. וגם בזה נראה גדול הדיוק בל' רש"י. והפך בה והפך בה].

21) וראה ספחמ"צ להרמב"ם מ"ע לג: וכבר בא בספרי .. שאין אהרן לובש בגדים אלו לגדולתו .. ואעפ"י שהם בתכלית היופי שהם מוהב שהם וישפה כו' – היינו שמפרש שהספרי מדבר בבגדי כה"ג דכל השנה.

ההסבר לכך הוא:

לגבי בגדי הזהב, אין מלכתחילה מחשבה שאהרן ילבשם לגדולתו שלו ולא לגדולת הכהונה הגדולה בכלל – לכבוד ולתפארת, כי אותם הבגדים יכול ללבוש אחר כך הוא עצמו בהיותו בדרגה אחרת, או הכהן הגדול שלאחריו, למרות היותו בדרגה נמוכה יותר. ולכן ברור, שאין זה לגדולתו, של אהרן. וכך גם – לגבי בגדי הלבן של השנה כולה.

לעומת זאת, בגדי הלבן שלבש ביום הכפורים, הרי, כפירוש רש"י לפני נ"ב²⁶ – לא השתמש באותן ארבעה בגדים ליום כפורים אחר, ולכן הוא עלול לחשוב: אם בגדים אלו קשורים לכהונה הגדולה בכלל, או לעבודת יום הכפורים בכלל וכדומה – מדוע אסור לו ללבוש בשנה הבאה אותם הבגדים?

מכך ניתן להסיק, לכאורה, שבגדים אלו הם לגדולתו, וכיון שהאדם משתנה עם הזמן, משנה לשנה, הוא זקוק בכל שנה לבגדי בד אחרים ביום הכפורים²⁷ – ועל כך מספרת

התורה את שבחו של אהרן, שגם את בגדי הלבן, אשר היה מחליפם משנה לשנה – "לא היה לובשן לגדולתו..."

ו. "ויעש" – ביום הכפורים הראשון

לפי כל האמור לעיל מובן בפשטות מדוע רש"י אינו מסביר שב"ויעש" מתכוונת התורה רק לחידוש "שלא היה לובשן לגדולתו":

השבח "שלא היה לובשן..." הוא בעיקר לגבי יום הכפורים השני, כאשר יראו²⁸ שהוא לובש בגדים חדשים. אך הפירוש הפשוט של "ויעש..." הוא, שהיה זה (עם כל הפרטים שבכך), "כשהגיע יום הכפורים – מיד ביום הכפורים הראשון. לכן מסביר רש"י, שהפירוש העיקרי של "ויעש" הוא "כשהגיע יום הכפורים (הראשון) עשה כסדר הזה". ורק הביטוי "כאשר צוה ה'..." הוא "להגיד שבחו של אהרן שלא היה לובשן לגדולתו אלא כמקיים גזירת מלך".

(משיחת ש"פ אחרי תש"ל)

26) פסוק כג ד"ה והניחם שם.
27) מה שאין ציווי זה בשאר בגדי כה"ג (וגם לא בבגדי כהן הדיוט) – י"ל בפשטות מפני שתכלית "הכבוד והתפארת" – היא בעבודה שבקדש הקדשים.
28) שהרי עד אז י"ל שהניחם שם – היינו שמיחדים לעבודתו ולגדולתו ביוהכ"פ. ובפרט העם הרואה שגנוים הבגדים בטח יפרש כן – והרי עיקר ענין "לכבוד ולתפארת" וגדולה – ה"ז בפני הרואים. וראה מו"ג (ח"ג פמ"ה) שצ"ל לכבוד ולתפארת .. מפני שההמון לא יגדל אדם אצלם בצורתו האמיתית אלא בשלימות איבריו ויופי בגדיו.

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

... עניני העולם עצמו ואוה"ע עצמם (גם בזמן הגלות) מסייעים הם (באמת) לעבודה דהבאת הגאולה.

ויש לומר, שבעמדנו בסוף זמן הגלות, סמוך להגאולה – בא הסיוע בגלוי יותר.

וכפי שרואים בדורות האחרונים במיוחד, ויתירה מזה – בזמן האחרון, ובפרט בימים האחרונים ממש:

בדורות שלפני זה הי' מקום מגורם (רוב) בנ"י במדינות שבהן היו מניעות ועיכובים וכו' (לא תקום פעמיים) לעבודת ה' בכלל.

משא"כ בדורות האחרונים, גרים (רוב) בנ"י במדינות שבהן מושלת מלכות של חסד, החל ממדינה זו (שבה נמצאים רוב מנין ובנין דבנ"י), שמסייעת לבנ"י להגיע לגאולה פנימית בעבודתם, עד שיעשו את העבודה שתביא את הגאולה כפשוטה, והמלכות (של חסד) תסייע אז לבנ"י גם לחזור לארץ ישראל (בלשון הכתובי: והביאו את כל אחיכם גו').

ובשנה האחרונה רואים איך שיחס זה לבנ"י התפשט בעוד במדינות שונות, עד גם במדינה ההיא, שבה היו (עד לאחרונה) הגבלות בנוגע לחירות בני ישראל בעבודתם בתומ"צ וגם בנוגע ליציאתם ממדינה ההיא – וכעת נשתנה יחסם, שמתירים לבנ"י לקיים תומ"צ, ומתירים לבנ"י לצאת משם (ללא ההגבלות שהיו פעם). אדרבה – הם גם מסייעים לבנ"י לנסוע לארץ הקודש. מעין הכנה לסיוע דאוה"ע שבנ"י יצאו מהגלות וילכו לארץ הקודש בגאולה האמיתית והשלימה.

נוסף על הסיוע הישר דאוה"ע לבנ"י – ישנם גם ענינים שבהם רואים איך שאוה"ע בעצמם עושים פעולות של טוב וחסד, המגלות עוד יותר שיש בעה"ב לבירה זו³, כהכנה ל"והיתה לה' המלוכה" בגאולה האמיתית והשלימה.

לא כפי שהי' מכבר, שדוקא עם ישראל (אע"פ ש"אתם המעט מכל העמים"⁵) השלים בפועל את הכוונה דדירה בתחתונים, ואחדות ממלכיות אוה"ע התנהגו באופן אכזרי אחת אל השני, והתעסקו בעיקר בתועלת עצמם, או בכיבוש מדינות אחרות וכיו"ב.

בין הענינים הגלויים שנתוספו בימים אלו ממש, שבהם רואים איך

הוספה

בשורת הגאולה

כג.

ע"פ האמור לעיל האָט מען אַרויס כמה לימודים בנוגע צו דער עבודה פון אידן צו ברענגען די גאולה, און ווי מ'דאַרף זיך גרייטן צו דער גאולה – שטייענדיק איצטער ממש בסוף זמן הגלות, „גולה“, און האַלטנדיק אָט אָט באַ דער גאולה.

. . . די עניני העולם עצמו און די אה"ע עצמם (אויך בזמן הגלות) זיינען (באמת) מסייע צו דער עבודה פון ברענגען די גאולה. ויש לומר, אַז שטייענדיק בסוף זמן הגלות, סמוך צו דער גאולה – קומט אַרויס דער סיוע בגלוי יותר.

ווי מ'זעט עס אין די דורות האחרונים במיוחד, און נאָכמער – אין דעם זמן האחרון, וכפרט אין די לעצטע טעג ממש:

אין די דורות שלפני זה האָבן (רוב) אידן געלעבט אין מדינות וואו עס זיינען געווען מניעות ועיכובים וכו' (לא תקום פעמיים!) צו עבודת ה' בכלל.

משא"כ בדורות האחרונים – לעבן (רוב) אידן אין מדינות וואו עס הערשט אַ מלכות של חסד, אָנהויבנדיק פון מדינה זו (וואו עס געפינען זיך רוב מנין ובנין פון אידן), וואָס איז מסייע אידן צו דערגרייכן אַ גאולה פנימית בעבודתם, ביז – אַז זיי זאָלן טאָן די עבודה וואָס וועט ברענגען די גאולה כפשוטה, און דעמולט וועט דער מלכות (של חסד) אויך מסייע זיין אידן צו זיך אומקערן אין ארץ ישראל (בלשון הכתוב: והביאו את כל אחיכם גו').

און בשנה האחרונה זעט מען ווי דער יחס צו אידן איז נתפשט געוואָרן אין נאָך מדינות, ביז אויך במדינה ההיא, וואו עס זיינען (ביז

(1) ל' הכתוב – נחום א, ט. וראה לקר"ש חכ"ג ע' 306 הערה 55.

(2) ישעי' סו, כ.

[כולל – דאָס וואָס בשבוע האחרון האָט מען געפונען בפניה נידחת בעולם אבנים טובות ומרגליות, ע"י ברכתו של הקב"ה [בדוגמת „והנשאם הביאו את אבני השהם ואת אבני המילואים לאפוד ולחושן“] (פאָר די בגדי כהונה), אַז די עננים הביאום⁸], און די כוונה בזה איז – אַז מ'נוצט דאָס אויס אויף קישוטי כלה, מוסיף זיין אין צדקה, כנ"ל].

די מסקנה פון האמור לעיל בנוגע לפועל:

די גאולה קומט דוקא דורך דער עבודה אין גלות, פון מגלה זיין אלופו של עולם אין „גולה“, אַזוי אַז דור זה, דער דור האחרון אין גלות, וועט זיין דער דור הראשון פון גאולה.

און דער אויבערשטער העלפט אַז מ'זעט אין די מאורעות האחרונות בעולם ווי די וועלט אַליין איז מסייע און פירט צו דער גאולה.

ובפשטות מיינט דאָס – כנ"ל – אַז יעדער איד דאַרף מוסיף זיין אין „מעשינו ועבודתינו“ בכלל וועלכע ברענגט די גאולה, כולל ובמיוחד – ווי גערעדט בהתוועדות שלפנ"ז – אין לימוד התורה בעניני גאולה, אין תושב"כ (וואָס „כלי הספרים מלאים בדבר זה“), און תושב"ע, משנה וגמרא ומדרשים וכו'.

(משיחות ש"פ אחרייִקדושים, י"ג אייר תנש"א)

(7) ויקהל לה, כו.

(8) ת"י עה"פ.

(9) רמב"ם הל' מלכים פי"א ה"ב.

ע"פ האמור לעיל ישנם כמה לימודים בנוגע לעבודת בני"י בהבאת הגאולה, ואיך שצריכים להתכונן לגאולה – בעמדנו עכשיו ממש בסוף זמן הגלות, „גולה“, והנה הנה באה הגאולה.

לאחרונה) געווען הגבלות בנוגע צו דער חירות פון אידן בעבודתם בתומ"צ און אויך בנוגע צו זייער אַרויסגיין ממדינה ההיא – איז זייער יחס איצטער איבערגעקערט געוואָרן, אַז זיי לאָזן אידן מקיים זיין תומ"צ, און לאָזן אידן אַרויס פון דאָרט (אַן די הגבלות פון אַמאָל), ואדרבה – זיי זיינען נאָך מסייע די אידן צו פאָרן אין ארץ הקודש. מעין הכנה צו דער סיוע פון אוה"ע אַז אידן זאָלן אַרויסגיין פון גלות און גיין אין ארץ הקודש בגאולה האמיתית והשלימה.

נוסף צו דעם סיוע ישר פון אוה"ע צו אידן – זיינען אויך דאָ ענינים אין וועלכע מ'זעט ווי אוה"ע אַליין טוען פעולות של טוב וחסד, וואָס איז נאָכמער מגלה ווי יש בעה"ב לבירה זו, אַלס צוגרייטונג צו „והיתה לה' המלוכה“ בגאולה האמיתית והשלימה,

ניט ווי ס'איז געווען אַמאָל, אַז דוקא עם ישראל (אע"פ וואָס „אתם המעט מכל העמים“⁵), האָט משלים געווען בפועל די כוונה פון דירה בתחתונים, און אחדות פון מלכיות אוה"ע האָבן זיך געפירט באופן אכזרי איינער צום צווייטן, און האָבן זיך בעיקר מתעסק געווען אין תועלת עצמן, אַדער אין כובש זיין אַנדערע מדינות וכיו"ב.

צווישן די ענינים גלויים וואָס זיינען צוגעקומען בימים אלו ממש וואו מ'זעט ווי עולם און אוה"ע גרייטן צו און זיינען מסייע די וועג צו דער גאולה – דורך דעם ענין פון צדקה און חינוך, צוויי יסודות עיקריים אין ישובו של עולם, „לשבת יצרה“:

ס'איז ידוע ומפורסם (אין אַלע צייטונגען) וועגן די מאורעות בימים האחרונים – אַז די מדינה (וואָס איז מיוסד אויף צדקה וחסד,

3) ראה ב"ר רפ"ט.
4) עובדי' בסופו.
5) ואתחנן ז, ז.
6) ישעי' מה, יח.

כידוע) האָט אויסגענוצט איר שטאַרקן כח צו אַרויסהעלפן און ראַטעווען מענטשן במקום רחוק בעולם (ווייט אַוועק פון דער מדינה), אע"פ וואָס דורך דעם קומט ניט אַ תועלת ישרה צו תושבי מדינה זו:

די מדינה האָט געשיקט אַ ריבוי מענטשן און אנשי חיל פון איר אַרמיי צו אַרויסהעלפן די פליטים אין יענע ערטער, צוזאַמען מיט עסן און קליידער און רפואות. אַנשטאַט נוצן די אירונים אויף עניני כיבוש, און אַנשטאַט נוצן די עסן און קליידער פאַר די בירגער פון דער מדינה – נוצט מען זיי אויף ראַטעווען אומגליקלעכע מענטשן, ובפרט קליינע קינדער, פון קעלט, ביז פון היפך החיים.

וואָס דערביי זעט מען די רחמנות פון תושבי מדינה זו: בשעת זיי האָבן געהערט און געזען ווי מענטשן ליידען – איז הגם אַז זיי זיינען ניט זייערע קרובים, און האָבן מיט זיי קיינמאָל קיין שייכות ניט געהאַט – איז די מדינה נתעורר געוואָרן צו זיי העלפן. בהתאם צו דער שיטה פון מדינה זו בעניני צדקה, אַז מ'העלפט אַרויס מענטשן בכל העולם כולו, און מען וואָרט אפילו ניט אַז מ'זאָל בעטן הילף.

עד"ז איז אויך ידוע אַז בימים האחרונים איז מנהיג מדינה זו אַרויס מיט אַ הכרזה והוראה מפורטת בנוגע צו חינוך הנוער. בהתאם לזה וואָס בתחלת נשיאותו האָט ער מכריז געווען אַז זיין שאיפה איז צו געדענקט ווערן אַלס דער „עדזשוקיישען (חינוך) פרעזידענט“, צוליב די פעולות ושינויים גדולים לטוב וואָס ער וועט איינפירן צו מחזק זיין דעם חינוך אין דער מדינה.

. . . וכל זה איז – נוסף צו נאָך כמה ענינים וואָס פאַסירן בהשגחה פרטית מדי יום ביום, סיי בנוגע צו דעם כלל און סיי בנוגע צו יעדערען אין זיינע ענינים פרטיים – און די כוונה בזה איז, אַז דאָס זאָל נאָכמער מגלה זיין ווי וועלט איז מסייע צו מאַכן אַ דירה בתחתונים און ברענגען די גאולה,